

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 4655

Tarih : 06.03.2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ev Emekçileri İle Ev İşleri İle İstihdam İlişkisi İçinde Çalışan Kişiler Hakkında Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Kezban KONUKÇU

İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Kadın Erkek Fırsat Eşitliği ' Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 11-3-2024	Esas No: 2/2058

1394617

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİĞİ
07 Mart 2024
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
07 Mart 2024
No: 1394617

GEREKÇE

Türkiye’de kadını yalnızca aile içinde tanımlayan ve kadın-erkek eşitliğini “fıtratta yok” diyerek reddeden 22 yıllık hükümetin patriyarkal politikalarla kadının, işgücü piyasasına katılması yerine, hane içi emeği üstlenmesini teşvik etmesi ile ev işleri cinsiyetçi toplum yapısına göre şekillenmiş bunun sonucu olarak ise hane içi iş bölümünde yaşanan eşitsizlikler, kadının yoğun olarak üstlendiği karşılıksız emeği değersiz ve görünmez kılarken ev içi işler ve sorumluluklar kadınları gelir getirici çalışmaya katılmaktan alıkoymuştur. Nitekim, 2021 Aralık ayı verilerine göre işgücüne dâhil olan kadın sayısının 10 milyon 972 bin iken, engelli, yaşlı veya hasta bakımı ve ev işleri ile meşgul olmalarından dolayı işgücüne dâhil olamayan kadın ve erkek sayısının 13,3 milyon olduğu DİSK Genel İş’in yayımladığı Kadın Raporu’nda da belirtilmiştir. Kadınların çalışma hayatına katılımı önündeki en somut sorunun bakım sorunu ve ev işleri olduğu ev işleri ve bakım emeğinin, devletin, işverenin ve erkeklerin sorunu değil sadece “kadınların sorunu” olarak görülmekte olduğu ortadadır.

Yeniden üretim sürecindeki işleri yapan, bakım emeğini üstlenen ve “ev kadını” olarak tanımlanan ev emekçilerinin hiçbir güvencesi yoktur; erkeğe, devlete (yardımlar) bağımlı bir yaşam sürdürmektedirler. Sağlık ve eğitim gibi temel hizmetlerin meta ilişkilerine dönüştüğü neoliberal politikalar nedeniyle kadınların hane içindeki emeği, bakım yükü daha da ağırlaşmaktadır.

Ev işleri/ bakım hizmetleri toplumsallaşınca (işyerleri, devlet kurumları, belediyeler eliyle ücretsiz sunuluncaya) kadar ev emekçilerinin sosyal güvence ve emeklilik hakkını sağlamak, anayasanın eşitlik ilkesinin ve sosyal devlet olmanın gereğidir.

Öte yandan yüzde 90’ı kadın olan ev hizmetlerinde çalışan ev işçileri de görünmeyen işçiler olarak ağır hak ihlali ve ayrımcılık yaşamaktadırlar. Kısa ve uzun vadeli sigorta kolları uygulaması bakımından ev emekçilerinin hak kayıpları oluşmaktadır. Özellikle iş kazası ve meslek hastalığı riski yüksek bir çalışma biçimi olan ev işçiliği sosyal güvenceden yoksun, emeklilik, meslek hastalıklarının tespiti, önlenmesi ve meslek hastalığı primleri gibi pek çok haktan faydalanamayan, iş güvencesizliği bulunan, kayıt dışılığı çok yüksek olan ve iş sağlığı ve güvenliği uygulamaları kapsamı dışında bırakılan bir yapı sergilemektedir.

Ev işçileri sendikaları tarafından Türkiye’de 1 milyon üzerinde ev işçisi olduğu ve bu işçilerin büyük çoğunluğunun kadınlardan oluştuğu belirtilmektedir. Kayıt dışı çalışma meslek hastalıkları ve iş kazası ve iş cinayetleri gibi riskleri artırmakta, özlük haklarının kötü olması ve sosyal güvenceden yoksunluk, toplumsal cinsiyet eşitsizliğine yönelik sorunlar, iş tanımlarının belirsizliği, ağır ve kötü çalışma koşulları, işverenin kötü muamelesi ve uygulamaları, sendikal hak ve özgürlüklerden tam anlamıyla faydalanamamanın yanı sıra taciz, şiddet, ayrımcılığa maruz kalma Türkiye’deki ev işçilerinin en temel sorunları arasındadır. Bu sorunlar ele alındığında, ev hizmetinde çalışma biçiminin, insana yakışır iş özelliklerini taşımadığı görülmektedir. Ev hizmetlerinde çalışan göçmen kadınların ise yerli emeğin karşılaştığı sorunların yanı sıra dil, kültür farklılığı gibi problemler de yaşadıkları, sıklıkla ayrımcılık içeren tutum ve davranışlarla karşılaştıkları görülmektedir. Göçmen kadınlar, ellerinden kimlik, pasaport gibi özel eşyalarının alınmak suretiyle denetim altında tutulmaktan dolayı sıkıntı yaşadıklarını dile getirmektedirler.

Dünyada 67 milyon ev işçisinin ortak sloganında söylendiği gibi; "Ev işi iş, ev işçisi işçidir". Bu kanun teklifi hem ev emekçisi kadınların hem de istihdam içerisinde çalışan ev işçilerinin sigorta ve emeklilik haklarını güvence altına almak üzere tasarlanmıştır.

ILO tarafından Ev İşçileri İçin İnsana Yakışır İş Hakkında 189 sayılı Sözleşme'de yapılan tanımlar dikkate alındığında "ev ya da hane halkı için veya ev içerisinde icra edilen işler..." ev işi, "istihdam ilişkisi içerisinde, ev işleri ile uğraşan herhangi bir kişi..." ev işçisi olarak tanımlanmıştır.

Ev işçileri 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında değildir. Bu ayrımcılık yıllar içinde çözülmemiş tam tersine katlanarak büyümüştür. 6331 sayılı İş Güvenliği Yasası da ev işçilerini kapsamına almamıştır. Ev hizmetlerinde çalışanların sigortalılığı, 1/4/2015 tarihinden itibaren yürürlüğe giren 6552 sayılı Kanun ile yapılan düzenleme, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa eklenen Ek 9 uncu maddesi ile bir veya birden fazla gerçek kişi tarafından çalıştırılan ve çalışıkları kişi yanında ay içerisinde çalışma saati süresine göre hesaplanan çalışma gün sayısı 10 gün ve daha fazla olanlar ile aynı veya farklı gerçek kişi yanında 10 günden az çalışanlar şeklinde ikiye ayrılmıştır. Bu uygulama ile 10 günden az ev işçiliği yapan bir ev işçisi 5510 sayılı yasa ile kazanılmış hak olan 1 gün dahi çalışsa işçi olma hakkını kaybetmiş, ev işverenlerine sadece %2 iş kazası primi ödeme yükümlülüğü getirilmiştir. İlgili düzenlemeye göre ev işlerinde 10 gün ve daha fazla çalışan sigortalılar hakkında 5510 sayılı Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalılara ilişkin hükümler uygulanmakta ve bu kapsamdaki sigortalılar için uzun vadeli, kısa vadeli, Genel Sağlık Sigortası primi ile işsizlik sigortası primi ödenmektedir. Ev işlerinde 10 günden az çalışan ev işçileri ise 5510 sayılı Kanunun 82. maddesine göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırının %2'si oranında iş kazası ve meslek hastalığı sigortası primi ödenmekte olup bu kapsamdaki ev işçileri, adlarına ödenen primin ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar aynı kazancın otuz katına %32,5'i oranında prim ödeyerek isteğe bağlı sigortalılıklarını gerçekleştirebilmektedirler. Aynı işveren yanında 10 günden az çalışan ev işçileri için işverenin uzun vadeli, kısa vadeli, Genel Sağlık Sigortası primi ile işsizlik sigortası primi ödeme yükümlülüğü bulunmamaktadır. Bu doğrultuda bir ay içerisinde 10 günün altında çalışan ev işçileri genel sağlık sigortası ile birlikte uzun vadeli sigortalar içerisinde yer alan ölüm, malullük ve yaşlılık sigortaları kapsamı dışında kalmaktadırlar. Bu işçiler ayrıca kısa vadeli sigorta kollarından olan hastalık, analık ve işsizlik sigortalarından da yararlanamamaktadırlar. Bu doğrultuda ev işçileri işsizlik, hastalık ve analıkla ilgili haklara erişimde önemli sorunlar yaşamakta olup sağlık hakkına tam erişim sağlayamamakta ve emeklilik sistemine dâhil olamamaktadırlar.

Diğer taraftan, 5510 sayılı Kanunun 4/1,a bendi kapsamında sigortalı sayılanların (iş sözleşmesiyle çalışanların) iş kazası ve meslek hastalığı sigortasından yararlanmaları için ek bir şart aranmazken ev hizmetlerinde bir ayda 10 günden az çalışanların iş kazası ve meslek hastalığı durumunda Kurumdan yardım alabilmesi için iş kazasının olduğu tarihten en az on gün önce tescil edilmiş olması ve sigortalılığının sona ermemiş olması, prim ve prime ilişkin her türlü borçlarının ödenmiş olması şartı aranmaktadır. Bütün bu açıklamalardan ay içinde 10 günden az çalışan kişilerle ilgili olarak etkin ve yeterli bir korumanın sağlanmadığı görülmektedir. Bu husus hem 5510 sayılı yasaya hem de Anayasanın "kanun önünde herkes eşittir" eşitlik ilkesine, anayasaya ve diğer uluslararası sözleşmelere aykırılık teşkil etmektedir.

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 2011 yılında Uluslararası Çalışma Konferansında kabul edilen '189 sayılı Ev İşçileri için İnsana Yakışır İş hakkında ILO Sözleşmesi', doğrudan ev işçilerinin haklarına odaklanan ilk uluslararası sözleşme niteliğinde olup, imzacı devletlere; ev işçilerinin haklarının korunmasını sağlamak üzere tüm tedbirleri almaları, temel insan haklarını gözetmeleri, insana yakışır iş ve yaşam koşullarını sağlamaları, çalışma sürelerini, fazla mesai ücretlerini, hafta tatillerini, yıllık ücretli izinleri düzenlemeleri, ev işçilerinin kendi örgütlerini kurma ve ilgili örgütlere üye olmalarını sağlamaları, her türlü ayrımcılık, suiistimal, taciz ve şiddet karşısında kapsamlı koruma, şikâyet mekanizmaları geliştirmeleri, sağlık ve barınma hizmetleri konusunda tedbirler almaları yükümlülükleri getirmektedir.

Dünya genelinde 40'ın üzerinde ülkenin onayladığı ancak Türkiye'nin halen onaylamadığı 189 sayılı Sözleşme'nin 13. Maddesi her ev işçisinin güvenli ve sağlıklı koşullarda çalışma hakkına sahip olduğunu belirtmekte, İşçilerinin iş sağlığı ve güvenliğini sağlamak amacıyla, ev işçiliğinin özgül niteliklerini dikkate alarak, ulusal yasalara, düzenlemelere ve pratiğe uygun gerekli tedbirleri alması gerektiğini belirtmektedir. Nitekim; Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Türkiye Ofisi, 17 Haziran 2021 tarihinde kamuoyu ile paylaştığı raporunda da ILO'nun 189 Sayılı Ev İşçileri için İnsana Yakışır İş ve 201 Sayılı ILO Tavsiye Kararı'ndaki yol ve yöntemlerin benimsenerek kullanılmasını ev işçilerinin insana yakışır işlere erişimleri için birincil bir unsur olarak vurgulamıştır.

Anayasa'nın 60. maddesine göre “herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir ve devlet, bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar”. 4857 sayılı İş Kanunu, 6331 sayılı İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Kanunu, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve başta 189 sayılı ILO Sözleşmesi olmak üzere birçok uluslararası sözleşmeye göre sosyal güvenlik bir haktır ve yurttaşlar bir gün çalışmış olsa dahi bundan yararlanmalı ve sigortalı olmalıdırlar. Sigortalı olmak kişilerin çalışma hayatı boyunca ve sonrasında sosyal ve ekonomik olarak güvencede olmalarını, hayatlarını insana yakışır bir şekilde geçirmelerini sağlamak için öngörülmüştür. Vergiler, fonlar ve birçok kaynağın idare tarafından toplanmasının temel nedeni sosyal sigortaların yurttaşlara sunulmasıdır. Ev hizmetlerinde çalışan ve her gün sayılan artan ev işçilerinin sosyal güvencelerinin sağlanması Anayasasında kendisini sosyal bir hukuk devleti olarak niteleyen bir devletin görevleri arasında yer almaktadır ve sosyal devletlerin temelinde toplumdaki eşitsizlikleri iyileştirme, ayrımcılık yasağı fikri yatmaktadır.

Ev işlerinin toplumsal cinsiyet rolleri kapsamında şekillenen yapısı, bu işlerin çoğunlukla kadınlar tarafından ve karşılıksız olarak üstlenildiğine yönelik algının varlığı ev işçilerinin yasa ve mevzuatlarda karşılaştıkları ayrımcılığın temelini oluşturmaktadır. TBMM iş yasalarında cinsiyetçi önyargılardan beslenen kanunları değiştirerek, çalışma yaşamının toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifi doğrultusunda değiştirmek ve kadınlara iyi işler sağlayacak temeli oluşturmak için sorumluluk üstlenmelidir.

Bu kanun teklifi ile; 10 günden az ve 10 günden fazla çalışma ayrımının kaldırılması, ev hizmetlerinde ve çoğu kayıt dışı koşullarda çalışan işçilerin sigorta primlerinin bütçeden karşılanarak tüm ev işçilerinin bir gün çalışsalar dahi sigorta kapsamına alınması amaçlanmaktadır.

EV EMEKÇİLERİ İLE EV İŞLERİ İLE İSTİHDAM İLİŞKİSİ İÇİNDE ÇALIŞAN KİŞİLER HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

Amaç:

MADDE 1- (I) Bu Kanunun amacı ev içerisinde icra edilen işleri yapan ev emekçileri ve bu işler için istihdam ilişkisi içerisinde çalışan ev işçilerinin hak ve yükümlülüklerini düzenlemek ve bunlardan çalışanlara ve hak sahiplerine, malullük, yaşlılık ve ölüm hallerinde bu Kanunda yazılı şartlarla sosyal sigorta yardımları sağlamaktır.

Kapsam:

MADDE 2- (1) Bu Kanun ev ya da hane halkı için veya ev içerisinde icra edilen işleri yapan kişiler ve istihdam ilişkisi içerisinde ev işleri çalışanları ile bunların bakmakla yükümlü olduğu kişileri kapsar.

(2) Kanunla veya kanunların verdiği yetkiye dayanarak kurulan sosyal güvenlik kuruluşları kapsamı dışında kalan ve herhangi bir işverene hizmet akdi ile bağlı olmaksızın 3'üncü maddenin ilgili bentlerinde tanımlanan faaliyetlerde bulunanlar, bu Kanuna göre sigortalı sayılırlar. Yukarıdaki fıkra hükmüne göre sigortalılığın tespit, tescil ve takibine ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde müştereken çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir. İlk tescil tarihinde elli beş yaşını dolduran kadınlarla, altmış yaşını dolduran erkekler istekleri halinde kapsama alınırlar.

(3) Ev emekçilerinin içerisinde sadece bir kişi bu Kanun hükümlerinden faydalanabilir. Bunlar hakkında bu Kanunun 6'ncı maddesi hükümleri uyarınca sigortalıların sona erenlerin yerine aynı işi sürdürmeye devam eden kişiler, başvurmaları halinde bu Kanun hükümlerinden faydalanmaya devam eder.

Tanımlar:

MADDE 3- (1) Bu Kanun kapsamında;

- a) Bakanlık: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığım,
- b) İlgili Bakanlık: Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığını,
- c) Kanun: 31.5.2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Güvenlik Kanununu,
- d) Ev Emekçisi: Ev içerisinde icra edilen işleri yapan ev emekçileri,
- e) Ev işçileri: Ev içerisinde icra edilen işler ile istihdam ilişkisi içerisinde çalışan kişileri,
- f) Ev işi: Ev ya da hane halkı için veya ev içerisinde icra edilen işler,
- g) Sigortalı: Bu Kanuna göre sigortalı sayılan kimseleri,
- h) Hak Sahibi: Sigortalıların veya Kurumdan bu Kanuna göre malullük veya yaşlılık aylığı almakta olanların ölümü halinde, bu Kanuna göre aylık bağlanmasına veya toptan ödeme yapılmasına hak kazanan eşini, çocuğunu, anasını ve babasını,
- i) Kurum: Sosyal Güvenlik Kurumunu,
- j) İş Kazası: Faaliyetleri dolayısıyla sigortalıları hemen veya sonradan bedence veya ruhen arızaya uğratan olayı,
- k) Meslek Hastalığı: Sigortalının yürüttüğü faaliyetlerin niteliğine göre tekrarlanan bir sebeple veya faaliyetin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, sakatlık veya ruhi arıza hallerini, ifade eder.

Sigortalı sayılmayanlar:

MADDE 4- (I) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Kanunla veya kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulan sosyal güvenlik kuruluşlarına prim veya emeklilik keseneği ödemekte olanlar,
- b) (a) bendinde belirtilen kuruluşlardan malullük veya yaşlılık aylığı ile daimî tam iş göremezlik geliri almakta olanlar veya aylık veya gelir bağlanması için talepte bulunanlar, sigortalı sayılmazlar.

Sigortalılığın başlangıcı ve zorunlu oluşu:

MADDE 5- (I) 2'nci madde kapsamına girenlerden, ev emekçileri on sekiz yaşını doldurdıkları tarihi takip eden yılbaşından itibaren, istihdam ilişkisi içinde çalışanlar ise 18 yaşını doldurmak kaydıyla işe başladıkları tarihte sigortalı sayılırlar. Ancak, 7'nci maddede belirtilen süre içinde kayıt ve tescillerini yaptırmayan sigortalıların hak ve yükümlülükleri kayıt ve tescil edildikleri tarihi takip eden aybaşından itibaren başlar.

(2) Bu suretle sigortalı olmak hak ve yükümlülüğünden vazgeçilemez ve kaçınılmaz.

(3) Sigortalıların tescili ile ilgili işlemler, başvurma ve uymak zorunda oldukları usul ve esaslar yönetmelikle tespit edilir.

Sigortalılığın sona ermesi:

MADDE 6- (I) Bu Kanuna göre sigortalı sayılanlardan;

- a) Ev işçiliği faaliyetinde bulunanların,
- b) Ev emekçileri, faaliyetlerine son verdikleri tarihte, vefatları halinde, iş göremezlik raporu verilmesi veya istekleri halinde 65 yaşını aştıkları tarihte,
- c) Diğer sosyal güvenlik kuruluşları kapsamına tâbi bir işte çalışanların, çalışmaya başladıkları tarihten bir gün önce, sigortalılıkları sona erer.

(2) Sigortalılığı sona erenler ile mirasçıları ve yakınları, sigortalılıklarının sona erdiği tarihten itibaren üç ay içinde Kuruma başvurarak kayıtlarını güncellemek zorundadırlar.

Sigortalıların kayıt ve tescil yaptırma zorunluluğu:

MADDE 7- (I) Bu Kanuna göre sigortalı sayılanlar, sigortalı sayıldıkları tarihten itibaren en geç üç ay içinde Kuruma başvurarak kayıt ve tescillerini yaptırmak zorundadırlar.

Resen tescil:

MADDE 8- (I) Bu Kanuna göre sigortalı sayılanlardan sigortalılıklarının başladığı tarihten itibaren üç ay içinde Kuruma kayıt ve tescillerini yaptırmayanların tescil işlemleri, Kurumca resen yapılır.

Tescilde esas alınacak kayıtlar:

MADDE 9- (I) Sigortalıların kayıt ve tescil işlemlerinde kendilerinin temin ettiği belge, beyan ve kayıtlar esas alınarak valilik, kaymakamlık, özel idare, belediye, muhtarlık ve nüfus idareleri kayıtları ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının ve bankaların kayıtları esas alınır. Belirtilen bu merci, kurum, kuruluş ve bankalar, Kurumun isteği üzerine her türlü bilgiyi ve belgeyi vermekle yükümlüdürler.

Malullük aylığının hesaplanması:

MADDE 10- (I) Malullük aylığı bağlanmasına hak kazanan sigortalıya ilgili maddede belirtilen basamaklardan son defa prim ödediği basamağa ait göstergenin katsayı ile çarpımının %70'i oranında malullük aylığı bağlanır. Sigortalı başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda ise bu oran %80'e çıkarılır.

Yaşlılık aylığının hesaplanması:

MADDE 11- (1) Yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanan sigortalıya, bulunduğu basamakta en az bir tam yıl prim ödemiş olması şartıyla ilgili maddede belirtilen basamaklardan son defa prim ödediği basamak göstergesinin katsayı ile çarpımının %70'i oranında yaşlılık aylığı bağlanır.

(2) Şu kadarki;

a) Sigortalının bulunduğu basamakta en az bir tam yıl prim ödememiş olması halinde yaşlılık aylığı bir önceki basamak üzerinden hesaplanır.

b) Yaşlılık aylığı; sigortalının kadın ise 55, erkek ise 60 yaşından sonra sigortalılığa devamda fazla olan her tam yaş için ve 25 yıldan fazla prim ödediği her tam yıl için %70 oranı birer artırılarak hesaplanır.

(3) Yaşlılık aylığı herhalde %90 oranını geçemez.

Ölüm aylığının hesaplanması:

MADDE 12- (1) Sigortalının ölümü halinde hak sahiplerine bağlanacak aylığın tespit edilmesinde;

a) Sigortalının almakta olduğu malullük veya yaşlılık aylığı,

b) Sigortalının bağlanmasına hak kazanmış olduğu malullük veya yaşlılık aylığı veya kısmi yaşlılık aylığı,

c) Malullük aylığı bağlandıktan sonra kontrol muayenesi sebebi ile aylığı kesilen sigortalı için kesilmiş bulunan malullük aylığı,

d) Yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra 20'nci maddenin birinci fıkrasına göre kesilen

e) Sigortalının prim ödemekle beraber 15 tam yıl sigorta primi ödemeden ölümü halinde 15 tam yıl sigorta primi ödemiş olanlar gibi 18 inci madde hükmüne göre hesaplanacak kısmı esas tutulur.

(2) Sigortalı, başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda malul sayılarak aylık bağlanmış veya aylık bağlanmasına hak kazanmış ise (a), (b) ve (c) bentlerinde esas tutulan aylıklarda bu nedenle yapılan artış oranı dikkate alınmaz. Ölüm aylığı, herhalde ölüm aylığının hesaplanmasına esas basamak göstergesi ile katsayının çarpımının %90'ını aşamaz.

Prim oranı ve hesaplanması:

MADDE 13- (1) Kanuna göre ödenecek malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası primi, sigortalının seçtiği veya intibak ettirildiği gelir basamağının %20'sidir. Bu fıkra kapsamına girenler, adlarına ödenen priminin ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar aynı kazancın otuz katının %32,5 oranında prim ödeyebilir. Bunun %20'si malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları, genel sağlık sigortası primidir. Bu süre içinde ödenmeyen primin ödenme hakla düşer. Ödenen primler Kanunun 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalılık sayılır.

(2) Sigortalının çalışmaya hazır olması fakat ekonomik, siyasal ve sosyal krizler nedeniyle çalışmaması nedeniyle primlerini ödeyememesi halinde Bakanlık, İlgili Bakanlık ve Kurumca yapacağı değerlendirme sonrasında söz konusu primlerin Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından karşılanmasına karar verir.

(3) Ev emekçilerinin asgari primleri de Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından karşılanır. Şu kadar ki ev emekçisi gelir ve prim basamağı arttırmak amacıyla ve isteğe bağlı olarak ek prim ödeme hakkına sahiptir.

(4) Söz konusu primlerin hesaplanması ve bütçe ödenekleri içine alınması için 10.12.2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 14'üncü maddesi hükmü uygulanmaz.

Sağlık sigortası kapsamı:

Madde 14- (I) Kanunun 2'nci maddesine göre sigortalı olanlardan;

a) Sigortalılığı devam edenler ile eş ve bakmakla yükümlü oldukları çocukları, ana ve babaları,

b) Yaşlılık ve malullük aylığı almakta olanlar ile eş ve bakmakla yükümlü oldukları çocukları, ana ve babaları,

c) Ölüm aylığı alanlar, sağlık sigortası yardımlarından yararlanırlar.

(2) Sağlık hizmeti; Sağlık Bakanlığı, Sosyal Sigortalar Kurumu, mahalli idareler, üniversiteler, kamu iktisadi teşebbüslerine ait sağlık tesisleri ile gerçek ve tüzel kişilerden satın alınmak suretiyle yürütülür. Buna ilişkin usul ve esaslar Kurumca belirlenir.

(3) İstihdam ilişkisi içinde çalışan sigortalıların rutin sağlık kontrolleri için 24.4.1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu ve 20.6.2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu hükümleri uygulanır.

Hüküm bulunmayan haller:

MADDE 15- (1) Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 31.5.2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu hükümleri uygulanır.

Kaldırılan ve değiştirilen hükümler:

MADDE 16- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunun Ek 9 uncu maddesinin başlığında yer alan "Ev hizmetlerinde çalışanların sigortalılığı ve..." ibaresi, birinci fıkrasında yer alan sigortalılar ile... " ibaresi ile ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük:

MADDE 17- (I) Bu Kanun yayımı tarihinden 6 Ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme:

MADDE 18- (I) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.